

COMPACTE TOPKLASSE

Compacte luidsprekers worden nog heel vaak aangeduid als boekenplankluidsprekers. Deze benaming mag wat mij betreft echter definitief van tafel. Ik pleit ervoor ze voortaan altijd monitorluidsprekers te noemen. Een topklasse boekenplank-speaker bestaat in mijn optiek niet.

De term boekenplankspeaker stamt waarschijnlijk uit de jaren '70 toen menig compacte luidspreker zijn dagen op een boekenplank of, erger nog, een vensterbank moest slijten. Het is maar goed dat men destijds niet de naam vensterbankluidspreker is gaan gebruiken. Sinds de jaren '90 is men er toch wel achter gekomen dat een compacte luidspreker het beste tot zijn recht komt op een mooie, stabiele luidsprekerstand. Het aanbod aan luidsprekerstands is tegenwoordig groot genoeg, dus daar ligt het zeker niet aan. In het geval van de Wilson Benesch P1.0 is het uitzoeken van een passende stand echter geen punt van orde. De luidsprekerstand vormt namelijk een integraal onderdeel van het totale ontwerp.

Even wat historie

Wilson Benesch is het geesteskind van Craig Milnes en zijn vrouw Christina. Craig is verantwoordelijk voor de ontwerpfunctie terwijl Christina het dagelijkse management verzorgt. Gezamenlijk zijn zij sinds de oprichting in 1989 verantwoordelijk voor een hele reeks zeer innovatieve high end audiocomponenten. Het begon allemaal in 1989 met de Wilson Benesch draaitafel en de A.C.T. One toonarm. Korte tijd later verscheen de eerste Wilson Benesch luidspreker en in de jaren daarna is het merk zich vooral op de verdere ontwikkeling van luidsprekers gaan richten. De P1.0, het onderwerp van deze review, is de kleinste

van Wilson Benesch en tegelijkertijd ook het meest betaalbare model. Dankzij een prijskaartje van bijna 8000 euro per paar is deze monitor uit de Precision serie echter nog steeds een monitor waar je high end prestaties van mag verwachten.

The Future is Carbon

Wilson Benesch gebruikt al jaren deze slagzin en verwijst daarmee naar het basismateriaal dat in veel producten van de firma wordt toegepast. Zo bestond het grootste gedeelte van de in 1989 gelanceerde toonarm uit koolstofvezels en ook bij veel modellen is de koolstofvezel het basismateriaal van de behuizing. Zo niet bij de Precision serie, want bij de P1.0 is de behuizing een hybride constructie van aluminium en multiplex. De constructie valt op door zijn akoestische dode eigenschappen die worden veroorzaakt door het gebruik van complexe dwarsbalkconstructies en innovatieve interne damping. Resonanties krijgen hierdoor geen kans. De zijwanden van de kast staan asymmetrisch ten opzichte van elkaar en zijn bovendien zowel aan de voor- als de achterzijde afgerond om diffractie te voorkomen. Opvallend genoeg heeft de kast aan de boven- en onderzijde wel scherpe randen. Dit is weer wel een potentiële veroorzaker van diffractie. Ik snap die keuze niet helemaal omdat het de kast optisch ook iets minder aantrekkelijk maakt in mijn optiek.

Meer uit eigen beheer

Niet alleen de kast wordt volledig in eigen ontworpen en gefabriceerd, ook de luidsprekerunits zijn afkomstig uit de in Sheffield gevestigde fabriek. De 1-inch silk dome tweeter is voorzien van een opvallend gevormde frontplaat die met behulp van 3D-printtechnologie is gevormd uit een met koolstof versterkt polymeer. De putjes rond de tweeter hebben een patroon dat positief bijdraagt aan het afstraalgedrag van de tweeter en een vlakke frequentierespons geeft. Ook de 170mm (7 inch) woofer is een ontwerp van de eigen tekentafel. Deze woofer is voorzien van een polypropyleen membraan en dit is exact dezelfde unit die ook in het 140.000-euro kostende topmodel van Wilson Benesch wordt gebruikt. Daarmee laat Wilson Benesch natuurlijk geweldig mooi zien welke mate van kwaliteit het merk met de P1.0 wenst te bereiken.

De laatste noemenswaardige eigenschap van de P1.0 zie je niet aan de buitenkant maar zit aan de binnenkant en heeft betrekking op het cross-overfilter. Het cross-overpunt is relatief hoog gekozen (5kHz). Dat zegt iets over het grote frequentiebereik dat door de woofer voor zijn rekening wordt genomen. Het cross-overfilter bestaat uit een enkel 2e orde hoogdoorlaatfilter dat alleen invloed heeft op het frequentiegebied dat naar de tweeter wordt gestuurd. De woofer is zonder tussenkomst van een filternetwerk direct aangesloten op de luidsprekerterminals. Dat zegt iets over de kwaliteit van beide luidsprekerunits. De lineariteit van de units is zo goed dat Wilson Benesch met een eenvoudig filter kan volstaan. Er is dus geen correctienetwerk nodig om fouten in het frequentiegedrag van de units te compenseren. Deze benadering draagt bij aan een zuiver en snel luidsprekergedrag.

Positionering

De P1.0 is een 2-weg basreflexontwerp maar dat is aan de buitenkant niet direct te zien. De baspoort bevindt zich namelijk aan de onderzijde van de kast, vlak voor de poot van de geïntegreerde stand. Door deze positie van de baspoort is de positionering van de P1.0 ten opzichte van een achter- en/of zijwand in potentie minder kritisch. Voor optimale prestaties ben ik echter nog steeds van mening dat een ruimte van minimaal 60-70cm ten opzichte van de muur de beste resultaten zal geven.

Dat merkte ik ook direct na de start van mijn luistersessie waarbij de P1.0 monitors werden aangestuurd door een Soulnote A1 geïntegreerde versterker. Wilson Benesch geeft zelf geen adviezen over het minimale versterkervermogen. De P1.0 heeft een rendement van 89dB en een luidsprekerimpedantie die nooit onder de 4 ohm komt. Op basis van deze specs zou ik een solide versterker adviseren die de nodige druk kan geven en een goede controle kan bewaren. De 200W die de A2 in 4 ohm kan pompen is een goed uitgangspunt voor

een solide controle en biedt tegelijkertijd genoeg ruimte voor subtiliteiten.

Zuiver en los

Bij een luidsprekertest zijn er twee zaken waar ik heel veel waarde aan hecht. Allereerst let ik natuurlijk op de klankbalans en de zuiverheid van de weergave. Het laag moet snel en droog zijn, het midden moet klankzuiver zijn en het hoog en tophoog moeten sprankelen maar mogen niet schel of agressief klinken. Daarbij is het uiteraard belangrijk dat de genoemde frequentiegebieden mooi in balans staan en er geen nadruk ligt op en bepaalde frequentie of klankgebied. Het tweede punt heeft betrekking op de ruimtelijke plaatsing. Komt het geluid los van de speakers, is er diepte, breedte en hoogte?

Om maar meteen antwoord te geven op bovenstaande vragen: de prestaties van de P1.0 zijn echt van grote klasse. Op alle punten wist de P1.0 me meteen te overtuigen. Bij eerdere luistersessies met Wilson Benesch luidsprekers was ik vaak toch enigszins teleurgesteld over de ruimtelijke plaatsing en de openheid van het klankbeeld. De P1.0 daarentegen

klinkt open en is snel en biedt een stereobeeld dat volledig loskomt van de speakers op een manier zoals je dat van een high end luidspreker verwacht. De P1.0 overtuigde me direct vanaf de eerste klanken die ik uit de luidsprekers hoorde komen. Wilson Benesch adviseert zelf een lichte toe-in opstelling. Die lichte toe-in is inderdaad wenselijk waarbij ik daarnaast de opmerking wil maken dat ik niet de indruk heb dat de mate waarin je dat doet heel kritisch is. Tijdens de, achteraf gezien, veel te korte periode dat ik naar de P1.0's heb kunnen luisteren in de luisterstudio van Radiobeurs Louter in Dordrecht heb ik toch een hele goede indruk gekregen over de mogelijkheden van deze fraaie monitors.

Open en ruimtelijk

Grote kracht is het mooi open en ruimtelijke stereobeeld dat deze monitors weten neer te zetten. Tijdens luistersessies gebruik ik graag de minimalistische muziek van Arvo Pärt om de ruimte van de opnamesessie te ervaren. Ik luister, zoals waarschijnlijk wel bekend, graag naar Miserere in de uitvoering van het Hilliard Ensemble. Deze uit Estland afkomstige componist heeft echter zoveel meer moois gecomponeerd dat het zeker de moeite waard is om meer van zijn werk te exploreren. Ondanks dat hij veel van zijn werk al vele jaren geleden heeft geschreven, klinken zijn minimalistische composities nog steeds razend vers en modern en overstijgen ze wat mij betreft nog steeds veel van het werk van bijvoorbeeld Philip Glass of Steve Reich (hoe mooi die soms ook zijn).

Ben je op zoek naar iets meer klanklagen in de muziek dat verwijs ik altijd graag naar het fraaie opnamewerk van Erdo Groot. Hij is al jaren betrokken bij vele fraaie klassieke opnames en één van mijn persoonlijke favorieten is en blijft nog steeds Khovanshchina in de uitvoering van de Kirov Opera.

En dan tot slot nog één andere opname waarin ik de ruimtelijke prestaties van een weergavesysteem mooi kan beoordelen. Dan verwijs ik graag weer eens naar Pop Pop van Rickie Lee Jones. Ook hier is weer de minimalistische benadering van de opname die ervoor zorgt dat je als het ware in de opnameruimte stapt. Of je de muziek nou mooi vindt of niet. Je kunt hier perfect horen wat er allemaal gebeurt en via een weergavesysteem zoals de P1.0 creëer je ook een situatie dat je er ook helemaal bij bent.

Topmonitor

Het ontwerp van een goede monitor is lang niet zo eenvoudig als het misschien lijkt. Een monitor als de P1.0 bestaat slechts uit een paar onderdelen. Eén zwakke schakel en het complete klankbeeld valt in duigen. Wilson Benesch is daarom echt tot het gaatje gegaan bij de componentkeuze en dat zie je ook terug in de prijs. Dit is geen goedkope monitor maar als je

kijkt (of eigenlijk luistert) naar de prestaties dan is hij het geld zeker wel waard. De P1.0 is een echte topmonitor waar je als je hem eenmaal hebt leren kennen niet snel meer afstand van zal doen.

SPECIFICATIES:

Merk:	Wilson Benesch
Type:	P1.0
Systeem:	2-weg basreflex
Woofer:	7 inch Wilson Benesch Tactic 2.0
Tweeter:	1 inch Wilson Benesch silk dome
Gevoeligheid:	89dB/W/m
Cross-over:	5kHz
Impedantie:	6 ohm nom. (min. 4 ohm)
Baspoort	onderzijde (zie tekst)
Biwiring:	nee

Afmetingen:	322x205x368mm (kast) 1025x205x368mm (incl. geïntegreerde stand)
Gewicht:	30kg
Uitvoeringen:	Zwart, wit, groen, Slat, Bronze, Grigio, Nero, walnoot, eiken en berken
Accessoires:	magneet grille (optioneel)

Prijzen per paar:	€ 7.990 € 549 (grilles)
-------------------	----------------------------

Informatie:	Quad raad
Website:	www.wilson-benesch.com www.wilson-benesch.audio www.quad-raad.nl